

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Sáu, ngày 18/07/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 136

ĐỀU LÀ TỰ MÌNH LÀM TỰ MÌNH CHỊU

Trong dòng sinh tử, chúng ta tự chọn con đường cho chính mình, điều này giống như sinh viên tự chọn chuyên ngành, nghề nghiệp cho mình. Hòa Thượng nói: ***“Tất cả đều là tự mình làm tự mình chịu”***. Trong mười pháp giới, chúng ta tự chọn đến cõi Phật hay cõi súc sanh? Chúng ta tạo ra nhân gì thì nhất định phải nhận quả đó. Chúng ta tạo nhân thành Phật Bồ Tát thì chúng ta có quả để trở thành Phật Bồ Tát, chúng ta tạo nhân đi về tam đồ ác đạo thì chúng ta nhất định phải đến tam đồ ác đạo. Người xưa nói: ***“Quân tử vui làm quân tử, tiểu nhân oan ức vẫn phải làm tiểu nhân”***. Chúng ta tạo nghiệp ba đường ác thì nhất định phải đi vào ba đường ác, chúng ta oán trời trách người cũng không có kết quả! Trước khi làm mọi việc, chúng ta phải cẩn trọng quán sát, chúng ta làm việc này thì chúng ta sẽ phải đi về đâu. Phật Bồ Tát không thể giúp chúng ta, tất cả đều là chúng ta tự làm tự chịu.

Hòa Thượng nói: ***“Thiên tai nhân họa từ đâu mà ra? Tất cả đều là tự mình làm tự mình chịu, Phật Bồ Tát nhìn thấy cũng chỉ có thể cảm thán, không thể giúp đỡ chúng ta!”***. Hiện nay, nhiều nơi xảy ra tai nạn do sạt lở đất đây là do con người đã chặt hết cây ở trên các quả đồi. Thiên tai nhân họa đều do chính mình tạo ra. Hiện nay, trên thế giới, những cuộc chiến tranh đau thương vẫn đang diễn ra, đây đều là do con người tự làm tự chịu. Phật Bồ Tát đã dùng tất cả những phương tiện khéo léo nhất để khuyên chúng ta nhưng chúng ta không nghe, không làm theo nên các Ngài chỉ có thể cảm thán!

Hòa Thượng nói: ***“Phật Bồ Tát chỉ có thể giúp đỡ chúng ta bằng cách nhắc nhở, dạy bảo. Khi Phật chỉ điểm cho chúng ta nếu chúng ta tiếp nhận, tỉnh ngộ chuyển đổi từ nơi tâm thì vận mệnh, hoàn cảnh từ đó sẽ chuyển đổi”***. Trên Kinh Phật nói: ***“Trên con đường giải thoát, ta chỉ là kẻ dẫn đường, các con phải tự nỗ lực mà đi”***. Nếu chúng ta không muốn đi thì Phật đến dắt tay, chúng ta cũng không đi được. Chúng ta phải tiếp nhận sự chỉ bảo của Phật và chuyển đổi từ trong tâm. Nếu chúng ta không chuyển đổi từ trong tâm mà chỉ làm trên bề ngoài thì như nhà Phật nói: ***“Ngoài tâm cầu đạo thì không bao giờ có được đạo”***. Nhiều người không chuyển đổi từ nội tâm, chỉ làm trên hình thức nên dần mất đi đạo tâm.

Hòa Thượng dạy chúng ta: “***Phải từ nơi tâm mà chuyển đổi***”. Chúng ta không thể chỉ làm trên hình thức, so với những ân đức mà các Tổ Sư đã làm thì những việc chúng ta làm là không đáng tính kể. Khi Hòa Thượng còn tại thế, Ngài đã xây dựng hàng trăm ngôi trường tiểu học, in hàng chục ngàn bộ Đại Tạng. Hòa Thượng đã giảng Kinh nói pháp trong suốt 70 năm, khi còn trẻ, mỗi ngày Ngài giảng Kinh 4 giờ, khi về già, thời gian Ngài giảng Kinh giảm xuống còn hai giờ, một giờ và sau cùng Ngài giảng khoảng 15 phút. Cả cuộc đời Hòa Thượng không nghỉ ngơi, nếu còn có thể nói một vài lời lợi ích chúng sanh thì Ngài vẫn cố gắng nói.

Hòa Thượng nói: “***Nhà Phật chúng ta có ba lần chuyển đổi, lần chuyển đổi thứ nhất là chuyển ác thành thiện, lần chuyển đổi thứ hai là chuyển mê thành ngộ, lần chuyển đổi thứ ba là chuyển phàm thành Thánh. Tâm chúng ta chuyển đổi thì hành vi sẽ chuyển đổi do vậy tai nạn bên ngoài dần dần sẽ được hóa trừ, tiêu mất***”.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta phải chuyển từ nơi nhân, không thể chuyển từ nơi quả. Ngày nay, phương pháp đối trị của các nhà khoa học là chuyển từ nơi quả, vậy thì rất khó có thể chuyển. Phật pháp dạy chúng ta phải chuyển từ nơi nhân. Việc này có đạo lý! Chúng ta chuyển từ nơi nhân thì quả tự nhiên sẽ chuyển đổi***”. Khi chúng ta gặp việc, chúng ta mới tìm cách cứu chữa thì đã không còn kịp. Tất cả mọi việc đều có nguyên nhân, chúng ta đối trị từ nhân thì quả sẽ như chúng ta mong muốn.

Khi bước qua tuổi 60, tôi mới thấy những lời dạy của Hòa Thượng rất chí lý, khi tôi hiểu ra thì tôi đã không kịp thay đổi. Trước đây, nếu tôi biết bảo dưỡng tốt thân thể thì tôi đã không bị bệnh khổ. Ngày trước, mỗi ngày tôi ngồi đánh máy khoảng 14 giờ do vậy hệ thần kinh ở hai bàn tay tôi bị thương tổn, hiện tại, tôi chỉ đánh máy khoảng 5 phút thì không chịu được.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta tiến thêm một bước nữa là chuyển ác thành thiện, nâng cao thêm một bậc nữa là chuyển mê thành ngộ. Chuyển ác thành thiện mới chỉ là trị ngọn chưa phải là trị gốc, chuyển mê thành ngộ mới là trị gốc. Khi chúng ta ngộ đến mức độ tương đối thì trong tự nhiên chúng ta sẽ chuyển phàm thành Thánh***”.

Chúng ta không làm ác, chúng ta làm thiện nhưng tâm chúng ta vẫn mê mờ, chấp trước thì chúng ta vẫn không có kết quả tốt. Nếu chúng ta không ngộ, chúng ta vẫn mê lầm thì chúng ta tưởng mình đang làm thiện nhưng thực ra là đang làm ác. Chuyển ác thành thiện mới là trị ngọn chưa phải là trị gốc. Trị gốc phải là chuyển mê thành ngộ. Chúng ta ngộ rồi thì chúng ta mới tường tận mọi sự, mọi việc, mới không có sai lầm. Nếu chúng ta vẫn mê lầm trong vọng tưởng, ảo danh, ảo vọng thì chúng ta sẽ làm sai.

Ở thế gian, có những người Cha Mẹ rất đau khổ về những người con, chỉ muốn đưa con đến trại giáo dưỡng. Hôm trước, khi tôi ở trên máy bay, tôi gặp một gia đình khá giả, họ có hai người con, bố mẹ đã đặt vé máy bay lên Đà Lạt nhưng người con trai

vẫn ở nhà ngủ. Người mẹ phải gọi cho người con trai rất nhiều lần để thuyết phục con ra sân bay, người con trai đã khiến chuyến bay bị chậm khoảng 5 phút.

Giác ngộ mới là quan trọng, nếu chúng ta vẫn mê làm thì chúng ta tạo thiện nghiệp vẫn chưa phải là chân thiện, chúng ta tưởng mình làm thiện nhưng chưa phải là thiện mà là chúng ta làm vì ảo danh, ảo vọng, thỏa mãn “*danh vọng lợi dưỡng*”, sự ngạo mạn của chính mình. Trong ba bước tu hành của nhà Phật, trước tiên là chuyển ác thành thiện. Chuyển ác thành thiện mới chỉ là chặt ngọn, nếu chúng ta chỉ chặt ngọn thì cỏ sẽ tiếp tục phát triển. Chúng ta chặt cây cỏ thành tám khúc thì nó sẽ phát triển thành tám cây khác nhau, mỗi mắt, mỗi đốt của cây sẽ phát triển thành một cây con. Do vậy, nhổ cỏ chúng ta phải nhổ từ gốc. Trị gốc là chuyển mê thành ngộ. Khi chúng ta ngộ đến mức độ nhất định thì trong tự nhiên, chúng ta sẽ chuyển phàm thành Thánh.

Mục đích sau cùng, Phật dạy chúng ta là chuyển phàm thành Thánh. Giáo học của nhà Phật, tông chỉ duy nhất, mục tiêu chân thật chính là giúp tất cả chúng sanh chuyển mê thành ngộ. Trong ba bậc chuyển đổi thì chuyển ác thành thiện là “*đừng làm các việc ác vâng làm các việc thiện*”. Chúng ta thường tưởng mình đang làm thiện nhưng thực ra là mình đang làm ác. Thầy Thái từng hỏi một số người mẹ: “*Nếu lấy thức ăn ngon trong tủ lạnh ra thì ai sẽ là người ăn trước?*”. Một số người mẹ nói là họ đưa cho con ăn trước. Nhiều người nghĩ rằng đây là việc tốt!

Chuyển mê thành ngộ mới là gốc. Chúng ta muốn ngộ thì chúng ta phải tu học, phải chuyển đổi từ nội tâm. Nếu chúng ta không chuyển đổi từ nội tâm thì cho dù chúng ta cố gắng làm rất nhiều việc, chúng ta cũng không thể có công đức. Khi chúng ta giác ngộ đến mức độ nhất định thì tự nhiên chúng ta chuyển từ phàm phu thành Thánh nhân. Cho nên tông chỉ duy nhất của nhà Phật là giúp đỡ tất cả chúng sanh chuyển mê thành ngộ.

Hòa Thượng nói: “***Nhà Phật nói: “Phá mê khai ngộ là khổ được vui”. Là khổ, được vui là quả báo, khổ là từ mê hoặc mà ra. Chúng ta mê nên không hiểu rõ chân tướng của vũ trụ nhân sanh, không hiểu rõ sự quan hệ mật thiết giữa mình và tất cả chúng sanh trong tận hư không khắp pháp giới. Chúng ta tùy thuận tập khí, phiền não, tham, sân, si, mạn của chính mình thì chúng ta đã tạo ra vô lượng, vô biên tội nghiệp mà chính mình không hề hay biết. Cho nên chúng ta phải chuyển mê thành ngộ. Chúng ta chuyển mê thành ngộ thì mới nhận ra sai lầm của chính mình, không chạy theo tập khí xấu ác mà tạo nghiệp***”.

Tập khí xấu ác nhất của chúng ta là “*tham, sân, si, mạn*”, chúng ta thường nghĩ không ai bằng mình hay nếu không có mình thì việc sẽ không thành. Ông bà chúng ta nói: “*Không có mợ thì chợ vẫn đông*”. Chúng ta không nên ngạo mạn, tự cao tự đại. Nếu không có chúng ta thì mọi việc vẫn diễn ra, chúng ta cống cao ngã mạn thì tự cắt đi con đường của chính mình(.) Hòa Thượng nói: “***Người tự cho rằng cách nghĩ, cách làm của mình là chính xác là loại người không thể cứu!***”.

Hòa Thượng dạy chúng ta phải từ tâm mà chuyển đổi, tâm là cội nguồn của mọi công đức, tâm cũng là cội nguồn của mọi tội ác. Nhiều người chỉ làm trên hình thức, làm cho dễ coi, Phật pháp chỉ chú trọng từ nơi tâm. Hòa Thượng nói: **“Phải từ nơi tâm mà chuyển đổi, tâm chuyển đổi thì hành vi sẽ chuyển đổi. Nếu tâm chuyển đổi thì tất cả khó khăn, chướng ngại sẽ được giải trừ”**. Chúng ta không thể giải trừ được chướng ngại, khó khăn vì chúng ta chưa chuyển đổi từ nội tâm. Cho dù hoàn cảnh khó khăn, khắc nghiệt đến đâu thì chúng ta cũng phải biết tùy thuận, đây mới chính là chúng ta có công phu.

Hòa Thượng nói: **“Phật dạy chúng ta phải chuyển đổi từ nhân là từ nơi tâm. Chúng ta từ nơi tâm mà chuyển đổi rồi thì mới có thể chuyển ác thành thiện. Tâm là nhân chính, tâm chuyển đổi thì sẽ dẫn đạo mọi hành vi”**. Tâm chánh thì sẽ dẫn đạo tất cả hành vi trở nên chánh. Tâm lệch, tâm tà thì mọi hành vi sẽ lệch. Chúng ta làm không giống với Phật Bồ Tát vì chúng ta chưa chuyển đổi từ nơi tâm, chúng ta chỉ làm trên hình thức. Tâm chúng ta vẫn tràn đầy tập khí tham, sân, si, ngạo mạn do vậy hành động của chúng ta khác rất xa với lời Phật dạy. Chúng ta thường cho rằng mình làm rất đúng, không làm điều gì sai!

Hòa Thượng nói: **“Trong sách sử có ghi chép về những người nổi tiếng, bạn hãy xem lại kết quả của những người này, họ làm được rất nhiều việc nhưng kết quả là họ vẫn phải đi vào tam đồ ác đạo. Họ làm được rất nhiều việc nhưng vẫn vào tam đồ ác đạo vì họ không thay đổi từ nội tâm, trong tâm họ vẫn là tham, sân, si, ngạo mạn”**. Tâm chúng ta tham, sân, si, ngạo mạn thì cho dù chúng ta làm được chút việc, chúng ta vẫn phải đi vào tam đồ ác đạo.

Hòa Thượng nói: **“Người xưa nói, chúng ta học Phật thì phải chân thật học, đừng như những nhà Phật học, chỉ biết trên văn tự, ngôn ngữ, nói thao thao bất tuyệt nhưng vẫn tùy thuận tập khí xấu ác của chính mình. Chúng ta tùy thuận tập khí xấu ác thì chúng ta sẽ tạo ra vô lượng vô biên tội nghiệp, không phải là tạo ra vô lượng vô biên phước báu”**.

Chúng ta phải chuyển từ nơi nội tâm của chính mình rồi mới đoạn ác tu thiện. Bước đầu tiên là chúng ta phải chuyển đổi nội tâm, chuyển tâm ảo danh ảo vọng, “tự tư tự lợi”, ý niệm hưởng thụ “năm dục sáu trần”, “tham, sân, si, mạn”, sau đó chúng ta mới đoạn ác tu thiện. Đoạn ác tu thiện là trị ngọn, chuyển mê thành ngộ mới là trị gốc. Chúng ta muốn chuyển mê thành ngộ thì chúng ta phải ngày ngày huân tập giáo huấn của Phật, “y giáo phụng hành”, nỗ lực để không ngừng tiến bộ.

Hòa Thượng nói: **“Khi chúng ta giác ngộ thì chúng ta sẽ tự chuyển đổi, chúng ta giác ngộ ở mức độ nào thì chuyển đổi ở mức độ đó, dần dần chúng ta trở thành Thánh, thành Hiền”**. Bài học hôm nay, Hòa Thượng nhắc nhở, nếu chúng ta có sự chuyển đổi từ nội tâm thì thiên tai nhân họa sẽ chuyển đổi. Chúng ta đừng cho rằng mình rất nhỏ bé, một mình chúng ta chuyển đổi thì sẽ không có tác dụng, trước tiên,

chúng ta phải chuyển đổi chính mình, người thế gian có nhân quả của họ. Chúng ta chuyển đổi chính mình là chúng ta đã chuyển đổi nhân quả của mình. Khi chúng ta chuyển đổi chính mình tốt thì hoàn cảnh xung quanh cũng theo đó mà chuyển đổi.

Khi chúng ta làm việc tốt thì nhiều người cũng bắt chước làm theo. Gần đây, một số trường cũng tổ chức tri ân vào ngày sinh nhật, ngày tốt nghiệp hay một số nơi cho các con mang theo quả bóng nhựa để các con hiểu được sự vất vả của mẹ. Chúng ta đừng nghĩ rằng mình phải chuyển đổi thế gian, trước tiên chúng ta phải chuyển đổi nội tâm của chính mình, nội tâm chúng ta chuyển đổi thì hoàn cảnh xung quanh cũng sẽ chuyển. Chúng ta đừng cho rằng, người khác không chuyển đổi, một mình chúng ta làm sẽ không có lực.

Nhiều người nhìn thấy người khác không làm nên họ cũng không làm, người xưa dạy chúng ta: *“Đừng nghĩ rằng người khác có làm hay không mà phải hỏi chính mình rằng mình có làm hay không”*. Chúng ta đừng hỏi người khác có chuyển đổi hay không mà phải hỏi chính mình có sự chuyển đổi tích cực hay không! Chúng ta chuyển đổi chính là chúng ta chuyển mê thành ngộ, chúng ta chuyển mê thành ngộ đến mức độ nhất định thì trong tự nhiên, chúng ta sẽ chuyển phàm thành Thánh, tự nhiên chúng ta sẽ tự tại, an vui. Hòa Thượng nói: ***“Nhà Phật nói, phá mê rồi khai ngộ, khai ngộ rồi thì tự nhiên là khổ, được vui”***. Chúng ta không cầu nguyện van xin mà chúng ta phải thật làm, chúng ta thật làm thì sẽ thật có kết quả!

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!